

Novela zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov

Aj preto 5. októbra zorganizovali historicky prvú spoločnú tlačovú besedu, na ktorej predstavili hlavné dôvody svojich obáv z meniacich sa pravidiel dotýkajúcich sa základného výrobného prostriedku pre poľnohospodárov – a to poľnohospodárskej pôdy. Svoj nesúhlas s pripravenou novelou verejne vyjadrilo 6 stavovských organizácií: Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora, Potravinárska komora Slovenska, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení, Republiková únia zamestnávateľov a Klub 500.

Organizácie verejne a dôrazne upozorňujú Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, že úpravy v zákone môžu do poľnohospodárstva a produkcie potravín priniesť chaos a ohroziť stabilitu podnikateľského prostredia na trhu s pôdou.

Riziká

Pripravovaná novela zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov zahŕňa viaceré neželané zmeny, ktoré stavovské organizácie hodnotia ako rizikové pre celý sektor.

Ministerstvu pôdohospodárstva preto navrhli ich prehodnotenie. Ide predovšetkým o zámer zrušenia automatickej obnovy nájomných zmlúv, či umožnenie ukončenia nájomných zmlúv prenajímateľom z dôvodu predaja podniku alebo zmeny v spôsobe vytyčovania náhradných pozemkov.

"Ministerstvo pôdohospodárstva deklaruje, že cieľom novely je posilniť stabilitu podnikateľského prostredia, reagovať na podnety malých a stredných podnikateľov, ktorí majú záujem podnikáť v poľnohospodárstve. Rezort hovorí, že im chce zabezpečiť ľahšie podmienky prístupu k nájmu poľnohospodárskej pôdy. Z nášho pohľadu novela zákona to robí formou absolútneho rozbitia súčasných zmluvných vzťahov v poľnohospodárstve, zneistením všetkých poľnohospodárov a podnikateľov v agrosektore," povedal výkonný riaditeľ Klubu 500 Tibor Gregor.

"V relatívnom krátkom čase môže prísť k systematickému narúšaniu ekonomiky poľnohospodárskych podnikov," doplnil podpredseda Agropotravinárskej sekcie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory Vladimír Chovan.

Nájomné zmluvy do 5 rokov

Aktuálne platí, že na Slovensku je až 90 % pozemkov v poľnohospodárskej výrobe užívaných na základe nájomných zmlúv. V praxi je nereálne zabezpečiť, aby bolo možné odkúpiť pozemky od spoluvlastníkov. Poľnohospodár tak musí uzavrieť stovky (pri menších podnikateľoch) až tisíce (pri väčších podnikateľoch) nájomných zmlúv a udržiavať ich v platnosti. Navrhovaná zmena by vytvorila neprimeranú administratívnu záťaž. Prirodzene, bez nájmu pozemkov by veľká väčšina poľnohospodárov nebola schopná zabezpečiť výrobu.

„Mnohé agropodniky majú aj okolo 1000 nájomných zmlúv. Opätovné uzatváranie nájomných zmlúv je tak časovo a administratívne veľmi náročné,” poznamenal viceprezident AZZZ Rastislav Machunka.

Kompromis

Alternatívne riešenia, ktoré navrhujú stavovské organizácie, by pomohli dosiahnuť ciele novely deklarované ministerstvom, a to bez negatívneho dopadu. Najzásadnejšie pripomienky k novele zákona však doteraz neboli zo strany ministerstva pôdohospodárstva akceptované.

Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík novinárom predstavil kompromisný návrh. Ešte predtým, 27. septembra, stavovské organizácie oficiálnym listom informovali o pripravenom kompromise aj premiéra, predsedu vlády ako aj koalíčné strany a predsedu Výboru NR SR pre pôdohospodárstva a životné prostredie.

Podľa Milana Semančíka je nájom pôdy dostatočne riešený aj súčasným zákonom, ktorý sa v praxi využíva a preto nebolo potrebné vôbec prijímať jeho novelu. *„Naše základné požiadavky doteraz neboli do jej návrhu zapracované. Najpodstatnejšia z našej strany je automatická obnova nájomných vzťahov. Kompromis hovorí, že automatická obnova áno, ale maximálne na obdobie 5 rokov. Podľa nás je to logické, lebo v odvetví potrebujeme istotu a aj možnosť investovať. Potrebujeme minimálne 5 rokov na to, aby sme investíciu, a to nehovorím o jej návratnosti, zvládli”,* dodal predseda SPPK. Organizácie preto žiadajú, aby politici brali ich pripomienky do úvahy.

Novela zákona vytvára podľa riaditeľky Potravinárskej komory Slovenska Jarmily Halgašovej podhubie pre špekulácie pri podnikaní s pôdou a postaví reálnych podnikateľov v poľnohospodárstve do neistoty.

Podľa tajomníka RÚZ Martina Hoštáka ide novela zákona proti subjektom, ktoré tvoria podstatnú časť zamestnanosti v slovenskom pôdohospodárstve.

Vláda neplní prísľuby

Zároveň v čase meniacich sa pravidiel na trhu s pôdou prichádza do legislatívneho procesu aj návrh štátneho rozpočtu na rok 2018. Stavovské organizácie hodnotia negatívne, že o návrhu sa dozvedeli najmä prostredníctvom médií a ani nebol s predstaviteľmi týchto združení konzultovaný dostatočne dopredu.

Ďalšie zníženie rozpočtu na štátnu pomoc z 11 298 637 eur v roku 2015, 4 599 685 eur v roku 2016 a 3 186 404 eur v roku 2017 na aktuálne navrhovaných 1 000 000 eur v roku 2018 je v príkrom rozpore s programovým vyhlásením vlády na roky 2016-2020, v ktorom sa deklaruje pôdohospodárstvo, potravinárstvo a lesníctvo za strategické odvetvia hospodárskej politiky štátu, ktoré majú nezastupiteľné miesto v štruktúre ekonomiky.

Subjekty hospodáriace na pôde sú okrem príjmov zo svojej vlastnej hospodárskej činnosti subvencované podpornými opatreniami Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a národnými podporami v rámci štátnej pomoci. Už prostriedky SPP vytvárajú nerovnováhu so susednými krajinami vzhľadom na uplatňovanie degresivity podľa veľkosti podniku v rámci priamych platieb a ANC platieb a nízkeho spolufinancovania PRV SR 2014 – 2020. Neustále znižovanie prostriedkov na štátnu pomoc znižuje konkurencieschopnosť slovenských poľnohospodárskych subjektov voči väčšine krajín EÚ, kde dosahuje štátna pomoc výšku stoviek mil. eur. To sa následne prejavuje aj tým, že svoje výrobky k nám dovážajú za nižšie ceny, ako sú schopní ponúknuť slovenskí poľnohospodári. Dôsledkom je zastúpenie slovenských výrobkov v maloobchodných predajniach pod 40 % a neustále klesajúce saldo zahraničného obchodu s agrokomoditami.

Tento trend je v príkrom rozpore s **Koncepciou rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 - 2020** schválenou vládou 3.7.2013, v ktorej sa ako jeden z cieľov deklaruje okrem pozitívneho vývoja agrosektora do roku 2020 aj dosiahnutie cieľa 80 % potravinovej sebestačnosti Slovenskej republiky.

Pokiaľ vláda nesplní sľuby o navýšení štátnej pomoci v agrosektore, poľnohospodári budú aj v ďalšom období ťahať za kratší koniec a spolu s novými zataženiami vyplývajúcimi z novely zákona o nájme poľnohospodárskej pôdy sa opäť zníži ich konkurencieschopnosť.

Ministerstvo novelu obhajuje

Ponúkame Vám reakciu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR k pripravovanej novele, ktorú nájdete na tomto odkaze: <https://lnk.sk/egQ4>

Podporné stanovisko k novele vydala aj Vidiecka platforma a mladí farmári. Nájdete ho na tomto odkaze: <https://lnk.sk/xY57>

